

Liikenne- ja viestintäministeriö
Ylitarkastaja Katja Peltola

Viite: VN/11505/2021

Matkalippujen tarkastajien koulutusvaatimukset

Tampereen Poliisiammattikorkeakoulu ja Tampereen kaupunki / Tampereen seudun ammattiopisto, Tredu tekevät yhteistyötä matkalippujen tarkastuskoulutuksessa. Ennakkokommentit on laadittu oppilaitosten yhteistyönä. Lausunto sisältää koulutussuunnitelman, joka edellä mainittujen toimijoiden mielestä voisi olla koulutuksen tuntimäärien minimi tasoa.

Alan toimijat ja oppilaitokset näkevät tarpeellisena matkalippujen tarkastajien koulutusvaatimusten joustavuuden. Koulutusvaatimuksissa tulisi ottaa huomioon alueellisen joukkoliikenteen tarpeet ja koulutus tulisi voida toteuttaa kustannustehokkaasti. Nykyiset koulutusvaatimukset nostavat koulutuksen hinnan korkeaksi, sillä koulutussisällöt muodostuvat tarkasti kuvatuista aiheista ja kokonaisuudet sisältävät samoja aiheita.

Esitys matkalippujen tarkastajan koulutuksen koulutussuunnitelmasta:

Matkalipun tarkastajien koulutukseen on sisällytettävä ainakin seuraavia asiakokonaisuuksia:

1) tarkastusalueen joukkoliikenne

- a) tarkastusalueen joukkoliikennejärjestelmä
- b) tarkastusalueen joukkoliikenteen liikennemuodot ja -palvelut, liikennöinnin aikataulutus ja linjasto

2) tarkastusalueen matkalippujärjestelmä

- a) matkakortit, mobiililiput, kausi- ja arvoliput sekä tunnistepohjaiset lippu- ja maksujärjestelmät, lähimaksu, verkkokauppa ja muut alueelliset maksutavat

3) tarkastustoimintaa koskevasta lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö

- a) julkisen vallan käytön oikeudellinen perusta ja reunaehdot
- b) joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki kokonaisuudessaan
- c) yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 3 luku, 6 luku ja 7 luku, järjestyslaki (612/2003) ja järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä annettu laki (472/1977) keskeisiltä osiltaan
- d) tarkastusmaksujen perimistä koskevat menettelyt ja oikeuskäytäntö keskeisiltä osiltaan

4) tarkastustoiminnasta käytännössä

- a) tarkastajan tehtävät, toimilupa, toimivaltuudet ja vastuut
- b) tarkastustehtävissä noudatettavat yleiset periaatteet ja toimintaohjeet
- f) toimiminen ongelmatilanteissa
- g) työturvallisuus
- h) yhteistyö järjestyksenvalvojan, kuljettajan, konduktöörin, rahastajan ja poliisin kanssa

5) asiakaspalvelu

- a) asiakasryhmät ja niille suunnatut liikennepalvelut
- b) tarkastaja asiakaspalvelijana
- c) tärkeimmät tarkastustehtävää suoritettaessa käytettävät ruotsia ja englantia tyydyttävällä tasolla

6) onnettomuustilanteissa toimiminen

- a) ensiapukoulutus

Kohtien 1, 2, 4, 5 ja 6 asiakokonaisuuksien tuntikehyksen tulisi olla 21 oppituntia. Kohdan 3 (tarkastustoimintaa koskevasta lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö) tuntikehyksen tulisi olla minimissään 12 oppituntia.

Opetukseen tulisi sisällyttää vähintään 33 tuntia luentomuotoista lähi- tai etäopetusta sekä 35 tuntia työhön opastamista käytännössä.

Lausuntoa ovat valmistelleet:

Koulutuspäällikkö Matti Heikkilä, matti.s.heikkila@tampere.fi

Lehtori Janne Ylijärvi, janne.ylijarvi@poliisi.fi

Tampereen kaupunki

Elinvoima- ja kilpailukyky palvelualue / Tampereen seudun ammattiopisto

Jaakko Stenhäll
apulaispormestari